

Vysoké učení technické v Brně
Fakulta architektury
Poříčí 273/5, 63900 Brno 39

Zadání diplomové práce

Číslo diplomové práce:	FA-DIP0022/2015	Akademický rok: 2015/16
Ústav:	Ústav navrhování	
Student(ka):	Bc. Markéta Kozubová	
Studijní program:	Architektura a urbanismus (N3501)	
Studijní obor:	Architektura (3501T002)	
Vedoucí diplomové práce:	doc. Ing. arch. Karel Havlíš	
Konzultanti diplomové práce:		

Název diplomové práce:

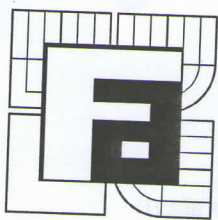
REVITALIZACE A PROSTOROVÁ KULTIVACE AREÁLU FARY V HERALTICÍCH

Zadání diplomové práce:

Urbanistická a architektonická studie areálu fary ve středu obce Heraltice. Studie bude zaměřená na proměnu a prostorovou kultivaci areálu fary se zvláštním zřetelem k revitalizaci a novému využití objektu fary a farního dvora v aktuálním společenském kontextu církevního i občanského využití. Cílem návrhu je šetrnou přestavbou a dostavbou vytvořit nové prostorové podmínky pro veřejný prostor okolí fary a farského dvora s respektem k historickým hodnotám. Předmětem řešení bude vhodně zvoleným stavebním programem pro revitalizaci areálu zhodnotit potenciál areálu ve prospěch obce.

Seznam odborné literatury:

- NEUFERT, Ernst: Navrhování staveb: zásady, normy, předpisy o zařízeních, stavbě, vybavení, nárocích na prostor, prostorových vztazích, rozměrech budov, prostorech, vybavení, přístrojích. 2. české vyd. Praha : Consultinvest, 2000. 618 s. ISBN 80-901459-6-6.
- KUČA, Karel; KUČOVÁ, Věra; KIBIC, Karel: Novostavby v památkově chráněných sídlech. Praha : NPÚ, 2004. 151 s. ISBN 80-86234-54-1.
- Eduardo Souto de Moura; Rozhovory se studenty, Zlín : Archa, 2009, 77 s., ISBN 978-80-901926-9-0
- Peter Zumthor: Promýšlet architekturu – ISBN 978-80-87545-24-9
- Alena Vondrušková, Vlastimil Vondruška: Církev- Praha, Vyšehrad, 2014 - ISBN 978-80-7429-441-9

Vysoké učení technické v Brně
Fakulta architektury
Poříčí 273/5, 63900 Brno 39

Zadání diplomové práce

Číslo diplomové práce:	FA-DIP0022/2015	Akademický rok: 2015/16
Ústav:	Ústav navrhování	
Student(ka):	Bc. Markéta Kozubová	
Studijní program:	Architektura a urbanismus (N3501)	
Studijní obor:	Architektura (3501T002)	
Vedoucí diplomové práce:	doc. Ing. arch. Karel Havlíš	
Konzultanti diplomové práce:		

Název diplomové práce:

REVITALIZACE A PROSTOROVÁ KULTIVACE AREÁLU FARY V HERALTICÍCH

Zadání diplomové práce:

Urbanistická a architektonická studie areálu fary ve středu obce Heraltice. Studie bude zaměřená na proměnu a prostorovou kultivaci areálu fary se zvláštním zřetelem k revitalizaci a novému využití objektu fary a farního dvora v aktuálním společenském kontextu církevního i občanského využití. Cílem návrhu je šetrnou přestavbou a dostavbou vytvořit nové prostorové podmínky pro veřejný prostor okolí fary a farského dvora s respektem k historickým hodnotám. Předmětem řešení bude vhodně zvoleným stavebním programem pro revitalizaci areálu zhodnotit potenciál areálu ve prospěch obce.

Seznam odborné literatury:

- NEUFERT, Ernst: Navrhování staveb: zásady, normy, předpisy o zařízeních, stavbě, vybavení, nárocích na prostor, prostorových vztazích, rozměrech budov, prostorech, vybavení, přístrojích. 2. české vyd. Praha : Consultinvest, 2000. 618 s. ISBN 80-901459-6-6.
- KUČA, Karel; KUČOVÁ, Věra; KIBIC, Karel: Novostavby v památkově chráněných sídlech. Praha : NPÚ, 2004. 151 s. ISBN 80-86234-54-1.
- Eduardo Souto de Moura; Rozhovory se studenty, Zlín : Archa, 2009, 77 s., ISBN 978-80-901926-9-0
- Peter Zumthor: Promýšlet architekturu – ISBN 978-80-87545-24-9
- Alena Vondrušková, Vlastimil Vondruška: Církev- Praha, Vyšehrad, 2014 - ISBN 978-80-7429-441-9

REVITALIZACE A PROSTOROVÁ KULTIVACE AREÁLU FARY V HERALTICÍCH

Stávající stav

Fara leží na severovýchodní straně návsi, severně od kostela sv. Jiljí. Do prostoru návsi je otočena svojí podélnou fasádou s vjezdovými vraty v příčné ose budovy. Objekt fary je dvoupodlažní, obdélníkového půdorysu a krytý valbovou střechou o sklonu 45°. Střecha je kryta azbestocementovými šablonami, které jsou kladeny na koso. Na severovýchodní straně bezprostředně k obytné části fary přiléhají hospodářské prostory. K faře patří rovněž zahrada se stodolou. Stodola je obdélníkového půdorysu, jednopodlažní a je kryta plechovou krytinou, pod kterou se však nachází původní šindele.

Z historie fary víme, že zde stála již od vzniku osady Heraltice. V 16. století se o faru starali nekatolíci, ale v 17. století se vrátila opět katolíkům. Od roku 1633 zde působil třetí katolický farář Polák Petr Čiwiekowski. Při požáru roku 1709 spolu s devíti domy shořela i tato fara. Za 81 let, v roce 1790 byla na stejném místě vystavěna nová fara v novoklasicistním slohu. Během staletí byla fara využívána nejen pro farní potřeby, ale také sloužila i pro světské potřeby. Ve 30. letech 20. století zde fungovala pošta. Fara je zapsána do státního seznamu nemovitých kulturních památek a to od 3. 5. 1958, pod rejstříkovým číslem 37312/7 - 2638. V roce 1993 zde byla umístěna telefonní ústředna. Poslední farář využíval faru v roce 1991.

Dnes je fara využívána jen příležitostně a především v letní sezóně, kdy se zde koná dětský letní tábor a během roku faru využívá obec pro několik místních akcí – dětský den, pálení čarodějnic a velice oblíbená je místní zabijačka, tzv. Obecní svině. Obecně se dá říci, že fara je spíše nevyužívaná, čemuž také odpovídá velice špatný technický stav objektu.

Nové využití

Návrh akceptuje stávající využití fary a dále jej rozšiřuje. Potenciál fary je velký a je nutné jej využít. Nova funkce fary kombinuje několik možností využití, tak aby se fara mohla přizpůsobovat aktuální poptávce a tím byla trvale udržitelná. Je zde využití pro místní i pro širokou veřejnost, která se zde bude setkávat. Nelze snadno určit, které využití je dominantní, protože se navzájem doplňují. Fara bude sloužit jako vzdělávací, ekologické, kulturní, sportovní a volnočasové středisko. Bude zaměřena na školy v přírodě, tábory, ale také pro rodiny s dětmi, mladé, single nebo seniory. Pro každého se zde najde program. Vzdělávání je zaměřeno na pěstování vlastní zeleniny a ovoce a jeho následné zpracování v kuchyni. Následně lze tyto vypěstované suroviny přímo využít při výuce ve cvičné kuchyni, kde budou probíhat lekce zaměřené především na zdravou a vyváženou gastronomii. Přednáškový sál může sloužit k přednáškám o ekologickém způsobu života, mimo jiné fara také nabízí výtvarné dílny.

Pro obyvatele Heraltic má samotná fara také využití, především pro každoroční tradiční zabijačku jsou zde vytvořeny speciální prostory. Dále mohou využívat víceúčelový sál ke kulturním a společenským akcím nebo pro sportovní vyžití. Místní obyvatelky, pak mohou využít cvičnou kuchyni k předávání svých kulinářských dovedností mladší ročníkům, či prostě kuchyni využít pro vlastní kulinářský kroužek.

Koncept

V areálu se nachází dva objekty (fara a stodola) stejného archetypu - obdélníkový půdorys, nízké podlaží a vysoká valbová střecha. Jeden objekt je na začátku a druhý na konci pozemku. Jako objemovou citaci těchto proporcí navrhuji mezi tyto dva objekty hmotu o stejném objemu a proporcí.

V návrhu se několikrát uplatňuje princip vložení nové hmoty do stávajícího prostředí tak, aby co nejméně zasahoval do stávajících konstrukcí. V interiéru fary díky této zásadě zůstanou viditelné krásné prostory s klenbami a malbami. Nejvíce je tento princip používán u vložených ubytovacích buněk do vnitřku stávající stodoly. U stodoly je zachována pouze střešní část a nosné vyzděné sloupy, mezi které se vsouvají prefabrikované buňky.

Dalším kompozičním principem je dostavba hospodářského objektu, který tvarově a hmotově navazuje na stávající sousední objekt u hranice pozemku.

Urbanistické řešení

Areál fary se skládá z pěti objektů - fary, zázemí, sálu, ubytování a hospodářského objektu. Všechny tyto objekty jsou mezi sebou provozně spojeny. Frontálním objektem je fara, která má skrz dispozici příčný průchod a na ten navazuje vnitřní nádvoří. Nádvoří je obdélníkového půdorysu s řadou stromků růží. Po levé straně nádvoří je objekt se zázemím a na pravé straně jablonoňový sad. Celý tento prostor je reprezentativní a vytvořen lidskou činností. Dále pozemek přechází v užitkovou zahradu se záhonky a ovocným sadem. Zde zeleň obhospodařuje člověk, ale částečně už sem zasahuje i příroda. Na užitnou zahradu navazuje volná plocha s přírodním biotopem, kde již vládne pouze sama příroda.

Dispoziční řešení

Uliční objekt fary je dvoupodlažní s krovem. Návrh je co nejvíce přizpůsoben tak, aby se příliš nezasahovalo do stávajících konstrukce fary. V přízemí je provozně oddělena galerijní kavárna, která funguje nezávisle na zbytku areálu. Má zaklenutý prostor s výhledem na náves Heraltic. Skládá se ze dvou místnosti - baru a kavárny, která může být využívána i jako výstavní prostor.

V přízemí fary je situována administrativní část centra - recepce a kancelář spolu se servisní částí - prádelna s úklidem a technická místnost. Z těchto prostor vedou dvě komunikace - schodiště do druhého podlaží a průchod do sálu přes zázemí.

Po dřevěném schodišti se dostaneme do druhého podlaží, kde je byt správce areálu. Byt má obývací pokoj propojený s kuchyní, ložnicí, koupelnou a toaletou. V druhém podlaží fary se nachází nejvzácnější prostory objektu. Jedná se o pět pokojů s nástěnnou a stropní malbou. V případě konání dětských škol v přírodě nebo letních táborů bude prostor sloužit pro různé výtvarné a rukodělné činnosti.

Variantou využití jednotlivých pokojů je vytvoření jakéhosi muzea. Dva pokoje by sloužili jako ukázka nástěnné malby a techniky. Další dva pokoje by byly vybaveny klasicistním nábytkem a velký sál by sloužil k přednáškám nebo k promítání filmů o Heralticích nebo o technice nástěnných maleb.

Jak je již napsáno výše, přízemí fary je propojeno se zázemím. Její technický stav je však špatný, a proto jsem zachovala pouze obvodové stěny. Na jihovýchodní straně jsem ponechala širokou chodbu, která je skleněnými dveřmi propojena s venkovním prostorem. Do interiéru jsem vsunula pomyslnou dřevěnou krabičku se šatnami, sociálním zařízením a nářadovnou k víceúčelovému sálu. Krabička je uprostřed dispozice a v krajních pozicích jsou za skleněnými posuvnými stěnami výuková kuchyň a na druhé straně bar s průhledem do sálu. Skleněné stěny lze posunout a bok a tím propojit s chodbou a získat tak větší prostor. Na konci chodby je vstup do sálu. Sál je situován v místě, kde dle dochovaných torz sloupů, kdysi podobný objekt stál. Sál je kapacitně navržen tak, že se může využívat ke sportovním a kulturním programům.

Od fary vede pěšinka na konec pozemku, kde stojí stodola. Do této stodoly navrhuji čtyři prefabrikované ubytovací buňky typu freedomku nebo buněk od firmy Koma. Buňky jsou kompozičně uspořádány tak, aby vymezily shromažďovací prostor pod střechou. Díky univerzálnosti buněk je možná jejich variabilita a na volnou plochu umístit další buňky dle potřebné kapacity. Aktuální návrh obsahuje čtyři buňky po osmi lůžkách a to je celkem 32 lůžek.

U fary navrhuji menší objekt s hospodářským zázemím, kde je garáž na malý traktor, sklad a zázemí pro pořádání zabijaček s venkovním prostorem k posezením.

Stavební řešení

Stávající objekt fary zůstává až na drobné stavební úpravy (nové příčky a bourání otvorů) beze změny. U navazujícího objektu zázemí navrhuji vnitřní dispozici kompletně zdemolovat a zachovat pouze obvodové stěny, kvůli špatnému technickému stavu a provozní dispozici. Do nového prostoru budou postaveny pouze zděné příčky skleněné stěny a dřevěná krabička. Prostor bude mít nový dřevěný krov se stávajícím plechem

Novostavba víceúčelového sálu je konstrukčně navržena jako dřevostavba ze sbíjených vazníků. Na vaznících je tepelná izolace a na té dřevěný rošt, který nese cortenovou fasádu a střechu. Střešní konstrukce a fasáda jsou provětrávány.

Drobný hospodářský objekt je ze zděného systému a zastřešený za pomoci dřevěných příhradových vazníků. Střešní krytinu jsem zvolila keramickou, protože navazuje na sousední objekt, který má také keramickou krytinu. Objekt je založen na železobetonových pásech.

Posledním objektem je stodola na konci pozemku. Zděné sloupy zůstanou bez zásahu, ale krov stodoly bude nutné staticky zajistit. Stávající plechová krytina bude odstraněna na dřevěné šindele, které bude také nutné někde doplnit. Ubytovací buňky jsou řešeny jako ocelová rámová konstrukce s vloženou tepelnou izolací.

Materiálové řešení

Návrh pracuje s materiály, které se již v areálu nachází. Dominantním materiálem je corten, který je použit na fasádě dostavovaného objektu. Corten jsem zvolila z důvodu snadné údržby a i díky jisté analogii se zapomenutými a dávno nevyužívanými zemědělskými stroji, které nesou jasné známky opotřebení. Do tohoto plechu navrhuji perforace, které vycházejí z nástěnné malby v modrém salónku. Dalším opakovaným materiálem jsou dřevěná prkna. Ty v současné době najdeme u stodoly jako výplně stávajících otvorů. Nově prkna používám i u ubytovacích buněk, u vnitřní krabíčky v zázemí objektu a na hospodářském objektu. Dřevěné desky také navrhuji jako obklad hlavního sálu.

Koncept inženýrských instalací

Vodovod a splašková kanalizace

Budou provedeny nové vnitřní instalace, které budou napojeny na areálové rozvody a ty přes přípojky budou napojeny na hlavní řady veřejné technické infrastruktury.

Teplá užitková voda

Ohřev teplé vody bude realizován v nepřímotopném zásobníkovém ohřívači v technické místnosti ve faře

Plynové instalace

Plynové potrubí bude vyvedeno do technické místnosti ve faře, kde bude instalován plynový kotel. Odvod spalin a přívod vzduchu bude řešen přes stávající komín ve stěně u kotle.

Vytápění

Vytápění je navrženo teplovodní s otopnými tělesy a podlahovým vytápěním. Jako zdroj tepla bude instalován nástěnný plynový kondenzační kotel v technické místnosti.

Dešťová kanalizace

Vody ze všech střech budou areálovým vedením svedeny k přírodnímu biotopu. Zde bude voda díky instalovanému čerpadlu proudit a čistit se přes štěrkový filtr a vodní rostliny v mělké části biotopu. Biotop má však také hlubší dno a tato část bude využívána ke koupání.

Větrání

Většina místnosti bude větraná přirozeně díky otvíravým oknům. Sociální zařízení, šatny a kuchyně budou věřeny nuceně s vývodem na střechu.

Víceúčelový sál bude větrán příčně. Vzduch bude nasáván díky otvíravým oknům v rozích místnosti a ve střeše budou instalována střešní okna, kudy bude znehodnocený vzduch odcházet.